

FOAIE LITERARĂ

Pentru redacție responsabilă :

LUCREȚIA RUDOW-SUCIU.

Apare o dată pe săptămână (Duminica).

PREȚIUL:

Pe un an 4 fl.
Pe jumătate de an 2 fl.
Pe un pëtrar de an 1 fl.

Pentru România și
străinătate 14 frc.

Editor și proprietar:

Dr. W. RUDOW.

Logodnica contelui Stuart.

— Povestire din viața Românilor bihoreni. —

De L. Rudow-Suciu.

(Fine).

Stuart îi întinse mâna, apoi celorlalți cari se apropiară cu asemeni cuvinte și răspuns: „Vă mulțumesc încă odată domnilor . . . N'a fost să fie!“

Cu aceste cuvinte îi acompaniă în curte unde trăsurile erau deja gata, tustrei se suiră și plecară.

Pecând Gale închise poarta, Stuart merse la fântână, unde servitorul spăla coastele calului cari erau rău rănite de piteni.

„Toate au fost de geabă, sărăcuțule!“ zise el mângându-l. Calul cuminte-și pusă botul rece pe fruntea fierbinte a stăpînu-so și nechezia încetișor ca și cum ar fi vrut să-i spună că-l înțelege.

Apoi bărbații intrară iarăș în casă și preuteasa îi pofți la dejun. Stuart abia îmbucă o leacă, de beut însă beu.

„Ieri dimineața deci a început? Mai nainte n'ai observat nimic?“ o întrebă el.

„O da,“ răspunsé mama stergându-și ochii. „Beta s'a plâns că-i e rău deja decând ai plecat, și n'a mâncat aproape nimic. Eu am gândit că cauza va fi dorul de tine — cine se putea aștepta la așa ceva! Ieri dimineața, când abia se miji de ziuă, me deșteptară gemetele ei, și îndată am trimis după medicii din Tinca și S. Au și făcut cât li-era cu putință, asemenea cel din Orade, dar toate înzadar.“

Plânsul îi înecă vocea și după ce se liniștise ea întrebă: „Te învoești s'o îngropăm aici?“

„Sé înțelege,“ răspunsé Stuart. „Doar voi putea să-i pun o piatră pe mormânt?“

Preuteasa dete din cap și Gale observă: „De sigur dacă vrei, vom merge îndată să hotărîm locul.“

Stuart sé sculă și amêndoi suiră în tăcere strada

spre cimitir. Ajunși la colțul de sud-est al bisericii, Gale zise: „Aici voim să odihnim noi, nevasta și eu, lângă noi ar fi deci locul Betei.“

El dete un semn omului care cu sapa și lopata rămasese înapoia lor și îi arătă locul, la ce el începu să scoată pajiștea.

Bărbații priviră până ce el sfîrși cu aceasta, apoi sé întoarsé spre acasă și Stuart întrebă: „Când va fi îngroparea?“

„Măine la amiază.“

„Deja măine?“ strigă Stuart aproape spëriat.

„Din cauza căldurii nu putem s'o mai amânăm,“ răspunsé Gale eșind din cimitir.

Acasă aflară mai multe rude cari sosisé în timpul acesta și tocmai sé așezară la masa întinsă. Când mai târziu sé întoarsé și carul cu coșciugul și celelalte lucruri de lipsă aduse din Tinca, preuteasa scoasé dintr' un carton crep negru, îl tăiă în bucăți și învélui cu câte una atât chivera cât și mâneca lui Stuart. Apoi intrară în chilie unde oamenii dusesé tocmai sicriul și femeile culcară pe Beta într' însul. Stuart rămăsé câțva timp, apoi luă o corfă, o umplu în grădină cu rose albe, le presără asupra Betei, acoperi fața ei cu sărutări și-i tăiă o suviță de për pe care o păstră cu îngrijire. Ar fi dorit să vază încă odată ochiul ei, dar nu cuteză să-l deschidă de teama ca nu va putea să-l mai închidă. Așa el rămăsé șezënd lângă ea, neprimind nici mâncare nici beutură. Abia sara repețitele rugări îl puteau îndemna să îmbuce și el ceva, apoi sé așeză iarăș lângă sicriu așintindu-și ochii pe fețișoara albă care avea presiunea unei resigățiuni mișcătoare.

Așa ședea el încă dimineața următoare. Cu cât înse soarele să ridica, cu atât mai mult se simțea că pământul cerea înapoi ce era al său și așa îngroparea se ficsă la amiazăzi. Părinții voră să se închidă sicriul, Stuart însă se împotrivi și nici nu-l părăsi. Numai când Gale și preoții din jur, în fruntea lor protopopa, intrară, el se sculă pentru a-i saluta. Văzând însă că oamenii adusăra capacul sicriului, el se plecă încă o dată peste moartă, o sărută cu patimă și privi apoi cu ochi uscați — căci isvorul lacrimilor sale se uscase dedemult — cum oamenii închiseră sicriul și-l dusăra din chilia îngustă afară, în curte.

După împlinirea tuturor cerimoniilor, sicriul acoperit de flori se pusă pe car și ajuns la cimitir se scoborî în groapă. După ce Gale mai rostise câteva cuvinte izvorite din fundul inimei, el precum ceialaltă aruncară în groapă câte trei pumni de pământ. Apoi se apropiară țeranii și în curând dîmbușorul încununat era totul ce mai rămasă de Beta.

Încă o rugăciune scurtă, la ce toți se întoarseră la casa parochială.

Aici se pregătise în timpul acesta prânzul care după obiceiul de pe sate ținea oare întregi, încât Stuart care nu putu să nu șadă și el, în sfîrșit se sculă. Ieșind pe stradă, el văzu că sosește postașul și-i urmă la notar precum făcuse adese ori.

Pecând scriitorul rînduia ceia sosite, Stuart văzu într' însele o scrisoare cu pecetea regimentului său. O apucă, o rupsă și citi ca îndată să se întoarcă la S.

„Insfîrșit!“ zise el fără voie, răsufilând greu ca și cum i-s'ar fi luat o sarcină de pe piept, încât omul îl privi mirat. Apoi-și luă ceiealalte și se întoarsă.

Ajuns acasă el dete posta lui Gale și zise; Măine dimineața mă întorc la S. și apoi plecăm în răsboi.“

„Adevărat?“ întrebă Gale.

„După o săptămână două. Precum am spus, mă voi îngriji de o piatră pentru mormântul Betei și vă rog s'o aduceți dacă eu poate nu mă voi mai întoarce.“

„Bine, când voi veni la S., am să întreb. Deo camdată-ți mulțumesc.“

Stuart dete din cap și zise: „Acuma mă veți scuza, am să-mi pun lucrurile în rînduială. Pușca de vînat și ce mai am adus, vi-le las, spre aducere aminte.“

Cu aceste cuvinte se duse în chiliuța sa și împachetă toate ale sale. Apoi se dusă la cal care în timpul acesta se odihnisse binișor.

La urma urmelor masa fu ridicată și oaspeții se răsfrău prin curte. Stuart neavînd poftă de societate se dusă iarăș la cimitir și rămasă acolo până ce înoptă.

Când se întoarsă, află pe oaspeți la cină, mîncă și el puțin și se culcă.

Dimineața următoare el se sculă de o dată cu soarele și plecă după ce-și luase rămas bun dela părinții Betei.

La portița cimitirului el își legă calul, ingenunchiă lângă dîmbușor, îl sărută, luă dintr'o cunună o frunză

de federă, o pusă la un loc cu suvița Betei și zise, sculându-se: „Remăi cu bine dragă, pentru totdeauna!“

Apoi încalică și plecă. --

S'a ținut de cuvînt, nu s'a mai întors. Se zice că a căzut în răsboi, dar mormântul lui nu se știe. Pe cimitirul din Valea mare însă se află încă și astăzi lespede de porfir roș cu inscripția :

I N T R U A M I N T I R E A

ELISABETEI GALE

LOGODNICUL EI CAROL EDUARD CONTE STUART-ALBANY.

CANTEC OSTĂȘESC.

*Avem și noi doar, o chemare,
Avem și noi un ideal:
E steagul strămoșesc, pe care
O să-l păzim prin foc și val!*

*Sub dînsul am jurat credință,
Sub dînsul noi o să murim,
De-a cere a țerii trebuință --
Și toți eroi avem să fim!*

*E viață chiar și după moarte,
Acei viteji în veci trăesc
Ce știu în lupte ca să poarte
Cu cinste steagul strămoșesc!*

Fürth-Göttweig, 6 Iuli 1897.

I. Stanca.

Mâna de om spânzurat.

(Credință din popor.)

Dacă pe cei ce doarme îl încungiuri cu mână de om spânzurat, adoarme atît de tare, de-l poți tot goli și nu se mai deșteaptă pîn'a doua zi. Aceasta o știu hoții, de aceea ei fac ce fac și-și însușese o mână de om spânzurat, pe lângă iarba fierelor, care și-o oltuese în palmă și prin aceea devin atît de tari de nici un fier, nici o încuetoare nu e atît de tare, cît se nu o poată rumpe, de cere trebuința.

Zice că înainte de asta cu mulți ani au fost 3 negustori mari de vite la un tîrg depărtat, unde au vîndut o gule de junci și banii i-au pus bine și s'au suit tustrei călări și au plecat cătră casă. Mergând așa, înoptează într'o pădure, și se stătuiesc ei se mîie acolo într'o poiană. Așa și făcură. Aflară o poiană cu iarba pentru cai și cu fântîna cu apă bună, și se hotărîră se mîie acolo. Deci descălecară de pe cai, îi impedecară, își făcură o leacă de foc, cinară și se culcară.

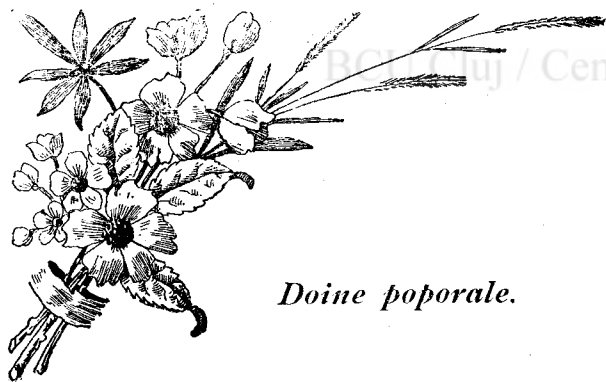
Dar 2 hoți i-au urmărit chiar din tîrg, ca se poată pune mîna pe banii lor cei mulți. În pădure înse pierdură urma negustorilor, fiind drumuri multe și hoții nimeriră pe alt drum chiar în vîrfu dealului. De acolo rânchezară odată ca caii și auzind caii negustorilor rânchezatul -- le respunsăra și așa se luară hoții în aretul de unde auziră rânchezatul de cal, și nimeriră chiar în locul unde erau culcați cei trei negustori.

Când au ajuns acolo, doi negustori dormiau, iar unul era treaz. Și cel ce nu dormia auzi pe un hoț zicând: „Sunt aci“. Atunci negustorul cel ce nu dormia se trase pe foale ca un șerpe până într'o tufă aproape cu pușca în mână. Îndată după aceea se apropiară și hoții de culcușul negustorilor și-i ocoliră cu o mână de om spânzurat. „Acum sunt ai noștri“, zise un hoț, și prinsăra a desbumba pe negustorii cei adormiți și a le căuta banii. Și aflară banii și-i luară, iar când era să se ridice și să meargă paf! Negustorul cel din tufă mi-i pușcă pe amândoi de să tăvăliră în sânge. Apoi stătu tot la pândă cu pușca, temându-se că mai sunt hoți cari se vină la ei. Și trecu noaptea și răsări soarele și ortacii lui nu se deșteptară, și veni prânzul cel bun și tot nu se deșteptară, nici negustorul cel treaz nu se clăti din tufă când colo cătră amiază; atunci se deșteptară și ortacii lui. Vai, că mult am dormit! zise unul. -- Mult zău, că de nu eram eu treaz, eram desbrăcați mândru frumos toți trei.

Atunci se uităra cei doi negustori și vezură hoții pușcați, morți, tăvăliți în sânge și banii la ei și se înfiorară, iar cel ce fusese treaz le spuse toată pățania, apoi își luară banii, se suiră pe cai și ajungând în satul cel mai de aproape spusăra întempleră la primărie.

Dar de atunci n'au mai durmit în pădure cât au trăit.

I. P. R.

Doine populare.

*Cărugiană din cunună
Trămit mândrei voie bună,
Si-î spune că de cu sară
M'astepte la ei afară,
C'astăzi de nu o-ași vedea,
Amar de inima mea;
Iar de nu o-aș săruta
Mâni cucul nu m'ar cânta,
Și de nu o-ași strânge în brațe
Mâne n'aș mai fi în viață.
Că nu-î boală ca dorul,
El e mai rău ca focul,
Dar nici leac ca mândruța,
Când îi saruți guruța
De-ai zăcea de-un an ori zece:
Dintr'o dată boala-ți trece.
Pentru tine mândră fată*

*Mă prind friguri noapte 'ntreagă,
Pentru ochi-ți negrișori
Mă iau junghiuri și fiori,
Pentru sinu-ți rotungior
Mă topesc că mai că mor,
Pentru gura ta cea dulce
Numai dracul nu me duce.*

Culeasă de

Valeriu Chiș-Micu.

Ax-Brunet.

Dela Orade.

Ax-Brunet nu te încrede, nu-ți face iluzii. Nu e nimic deosăbit în eul tău ce m'ar face să-ți dau aici portretul. Îl dau chiar pentru-că nu e nimic deosăbit în tine. Îți aduci aminte de Château? Îți aduci aminte cum ziceam că îmi întore preocupăția întreagă pentru cei ce sunt ca toți? Ax-Brunet, ești și tu unul ca toată lumea, nu te încrede, nu-ți face iluzii!

*

Apoi da. Nu e nimic deosăbit în eul prietinelui meu. Îmi trebuie un extravagant giger! Ax nu e. Îmi trebuie o toaletă derangiată, un esterior neîngrijit! Ax nu îl are. Îmi trebuie un optimist naiv? Ax, intimpinând ori-ce lucru nou cu acel aer de puțină neîncredere nerespirată încă din suflet, pe carea se pare însă că ar vrea s'o ascundă, nu poate să-mi facă această impresie. Îmi trebuie un pesimist desperat? Ax nu e. Individualitatea lui Ax-Brunet nu atinge extremitățile.

Ax-Brunet intră bucuros în curentele pornite de alții. Ax discută bucuros asupra lucrurilor, dar crede el oare că singura cale mîntuitoare e aceea pe carea o deschid principiile lui? Nu. Ax ridică une ori vre-o idee la suprafață, dar primește și ideile altora. O face oare pentru-că așa câștigându-și un titlu de recunoștință din partea celor cu idei, crede că va ajunge și el mai în grabă să și-le valideze pe ale sale?

Peste tot se preocupă el în prima linie de cauzele publice, ori îi este sufletul plin de alte grigi? Să zici una? Să zici altă? Ba să nu zici nici una. Ax se pare a nu fi exclusiv nici din o categorie, nici din cealaltă. Ori e și din una și din alta ceva în el? Sau nu am avut încă prilejul să-l cunoaștem nici din o parte, nici din alta? Ax-Brunet n'a început încă un rol, în care să îi iasă la iveală toate vederile și principiile?

Dacă Ax-Brunet are ceva deosăbit în eu său? Dar nu l-am văzut tinzînd cu constanță

dintre rîndurile celor de toate zilele spre cutare estremitate. Poate la urmă să aibă și Ax cine știe ce calități deosăbite, dar ori că ele nu sunt încă destul de pronunțate în individualitatea lui, ori că nu s'au manifestat încă îndestul în afară. Iar eu, departe de a mă gândi la descoperiri, m'ași mulțami cu constatări, când aș putea să le fac.

Ax-Brunet, nu-ți face închipuirii. Nu m'am gândit la tine pentru-că ai fi în bine ori în rău mai deosăbit, ca alți muritori. Îți aduci aminte de Chateau? Știi, cum ziceam — după pățania cu Ix — că îmi plac cei ce sunt ca toată lumea, individualitățile incolore, mai bine acelea, a căror culoare nu se mai recunoaște după-ce ele s'au amestecat între altele. Știi de ce? Îți spun, dar numai ție, și să nu te superi. E vară, o știi și tu. Iar vara gândirea intensivă te plictisește, e ostănitoare. Să dai totuși un manuscript și să faci în el un portret? Oamenii ca toată lumea, individualități incolore... ori ce spun, li-se potrivește și ei nu pot să-și vadă mutra schimbată, iar eu spun ce îmi vine, fără de multă bătaie de cap. Ax-Brunet, înțelegi șiretlicul? Și îmi crezi acum că nu te-am luat pentru-că aș fi constatat în eul tău ceva deosăbit? După atâta ostăneală am putut să-ți spulber închipuirile?

Dar te superi? Vom să ne împăcăm iar. Am să te repar.

*

E un secret știut de toți, că Ax-Brunet face poezii și că aceasta boală îi este învechită, în cât abia mai este nădejde de scăpare pentru bietul Ax. Nu-și lasă plete lungi, nici nu-i este surtucul plin de pete; dar e tot-deuna sficioș la început, iar de întră în apele lui, ai gătat să-l mai ții pe loc. Să-l vezi extasiat, sentimental, gesturi de a căror forță sunt pe aci să i-se desfacă membrele de olaltă, o mutră aproape desfigurată, iar vocea denaturată formal. Ax nu me contraria, îți spun ziua și căsul chiar. Exterior a civilizație, dar spiritul tradează într-un adevăr simptoame poetice.

Ax-Brunet, te superi? Dar vrea să te repar. Vrea să te prezint, ca pe unul în care este totuși ceva deosăbit! Nu te supăra. Naivi și simpli, ori oameni din lumea mare; îmbrăcați la modă, ori în o toaletă mai puțin îngriită, îmi plac poezii; preocupați de lucruri mai ideale e în ei mai puțină din reutatea acestei lumi. Spirituale roabe musei nu pot fi rele.

Dar grijă, căci cei ce nu-și stăpinesc ideile și nu sunt stăpini peste forma, în carea să le toarne, întimpinați fiind tot de una altfel din partea lumii, de-cum se așteaptă ei, sunt veci-

nic neîmpăcați cu lumea și cu sine și se fac ursuzi și misantropi. Grijă, căci între poezi și poetaștri nu e o categorie intermediară. Cearcă să întri în acea, dar de nu, nu te mulțami cu aceasta.

*

Numele? Pe „Ax“ l-a căpătat Povestea nu e interesantă. Pe „Brunet“ și l-a ales singur. Iarăși semn rău. „Brunet“ nu numai că trage a ideal, dar mai mult, e aproape de îndrăgostire chiar. Brunet, ai alunecat și tu?

Încă odată ceva deosăbit în eul prietenului meu. Îndrăgostiții au toți o notă comună; că sunt anormali, dar în aceasta stare sufletească, ei au tot de una ceva deosăbit în eul lor.

Gândind să isprăvesc cu mai puțină ostăneală sufletească, am început să presint pe prietenul meu, ca pe unul în a cărui individualitate nu e nimic deosăbit. Dar s'ar fi supărat. Punîndu-mă la descoperiri, am cercat să-l repar. Iată, i-am relevat două calități deosăbite de celea de toate zilele.

Poet și înamorat nu e de ajuns?..

*

Ax-Brunet ești și acum nemulțamit?

Dar sum eu de vină, că nu știu să-ți dau un portret pe plac?

Lucian Bolcaș.

Schiță umoristică.

(Dela sate.)

Cea mai frumoasă fată din satul L. era fata lui nenea Gheorghe. Pe acasta fată o chema Ana. Ca toate fetele din sat și asta-și avea drăguțul ei, pe Nicolau. În o duminică la joc, un ficior întrebă pe Ana, unde ar putea să se întâlnească sara să mai stea de vorbă. Ea fiind o fată păcălitoare, să cugeta puțin, apoi îi zise:

„Să vii după cină la noi în grădină sub pîrul cel mare.“ Ficiorul vesel, că cea mai frumoasă fată îi dă-o întâlnire, până sara nu-și afla starea. Sara toate trebile le-a făcut înainte de cină, ca după cină să nu întârzie nici un minut. Era întunec beznă, când a eșit din curtea lor.

Ana încă de timpuriu spusese drăguțului ei, lui Nicolau ce a vorbit cu ficiorul A. . . (era mai sa-i spun numele).

— „Și tu l-ai poftit să vie și de mine nici grije n'ai avut. Dar să nu dea Dumnezeu să ve prind pe amîndoi, c' apoi îi vai de voi“, zise Nicolau aprins de mînie.

— „Cum ești și tu, răspuse Ana, cum ai fi crezut că eu m'așu întâlni cu altul și încă sara, când tu știi bine, că numai tu-mi ești drag. Dar să-ți spun ce am de gând să fac. Tu știi bine că grădina noastră e lângă drum, și așa l-am chemat să vie sub pîrul cel mare. De per am să leg c' o ață cațeaua noastră Cățeaua îi forțe rea, și cum să va smuci, când el va intra în grădină, ața să va rupe, și ce va păți cu căteua aia-i treaba lui.“

— „Lăs'că și eu am să-i o fac, răspuse Nicolau, am sa-l învăț ca altă-dată să nu mai umble la drăguțele altora.“ Și cu acestea Nicolau să despărți de Ana.

Nicolau îndată după cină merse la un prietin al lui și îi povesti ce a vorbit cu Ana.

— „Ioane, de vrei, noi să-i facem una bună lui Alecse, aceasta era numele ficiorului, ce-i ceruse Anei întâlnirea. Tu să mergi la capătul din sus al uliței, eu la cel din jos. Când Alecse va sări preste pălan, alungat de cătea, amândoi să începem să aruncăm bolovani după el. Când să va vedea apucat din două părți, va trebui să sară gardul grădinei vecine, și dacă noi l-am prinde, i-am da o sfântă de bătaie, ca să-și peardă pofta de-a merge la drăguțele altora.“

— „Bine, zise Ioan, să plecăm!“

După cum am zis când Alecse a eșit din curtea lor, era intunec beznă. Așa n'a putut vedea nici pe Ioan, pe lângă care a trecut, de oarece Ioan, pe lângă care era favorizat de intunec s'a lipit bine și de gard, ca să nu fie văzut. Când ajunse lângă pălan, Alecse să mai uita odată în jur să vadă, de nu-i urmărit de cineva apoi sări pălanul. Căteaua, îndată ce simți că cineva e în grădină, începu să latre, dar înainte de-a se putea întoarce Alecse, căteaua a rupt așa și era lângă el. Când Alecse pusă mâna pe pălan, ca să sară, simți ceva durere la pulpa dreaptă. Dar acuma trebuia să scape iute ca să nu mai fie mușcat, și așa n'a stat să-și mai lege piciorul. — Dar în drum a dat de alt năcaz. Nicolau și Ioan, după cum s'au învoit, au început a arunca bolovani după Alecse.

Alecse văzându-se apucat de două părți de bolovani, după el lătra căteaua furioasă, fu apucat de o frică grozavă.

Paștile și . . . dar bolovanii veniau tot mai repezi și se auziau și nesce pași ce să apropie. Lucru de căpetenie era să fugă, dar încărău? Stătu puțin pre gânduri.

În fine sări gardul grădinei vecine, și să ascuse după o clae de fân.

Atunci auzi pași tot mai apropiați-și în fine auzi și un hohot de râs.

— Dar bine l'am luat pe coconul Alecse Ioane, se auzi vocea lui Nicolau.

— Bine, dar'ard de nerăbdare să știu unde s'a ascuns, așa vrea să'l ved!

— Acuma lasă-l! destulă frică i-am băgat în oase. Acum hai cătră casă, zise Nicolau. Și cu acestea se depărtară. Alecse sări cu mare greu gardul și merse schiopătând cătră casă. Acasă să sui în șop să să culce. Înainte de culcare, în loc de rugăciune murmură:

— „Paștile voastre, lasă că va veni odată apă și la moara mea!“

A doua zi se auzi în sat că ficiorul Alecse a fost la *căteaua* nenii Gheorghe. De atunci a trecut un an, dar Alecse na mai umblat noaptea la fete.

Blaj.

Q. P. L.

La Vatră.

(Despre casa națională.)

Am observat în viață: că nimic nu-i mai greu decât a statori rëndul lucrurilor: că, oare, care după care se urmeze?

Și la *casa națională* nu aceea vine ântăiu sub întrebare că oare națiunea română are lipsă de-o casă națională, că să se facă ori ba? ci că *unde* să se facă?

Precum am luat sama, această întrebare, mult st. inteligență română o ia ca hotărîtă: că adecă în Sibiu să se facă.

Eu nu împărtășesc asta deslegare a întrebării acesteia.

După a mea părere un palat așa grandios cum se plănuște a se face casa națională; la a căreia clădire nici nu sunt bani destui ci și prin colectări e plănuit să se adune o parte din spese — atunci casă națională numai într' un așa oraș se poate redica, din care națiunea poate spera că cu vremea s'a face oraș românesc.

Că Sibiu oarecând va fi oraș românesc nu putem avea speranță nici când; nici că trebuie să ne batem capul într'acolo, așa dar după părerea mea națiunea română, nunumai că nu are nici un interes d'a clădi în Sibiu o casă națională, ci ar fi un lucru zădarnic și pagubitor.

Am voit a atinge lucrul acesta înainte de ce obiectul acesta — despre clădirea unei casa naționale — s'ar lua sub discuțiune în proxima adunare a „Astrii“.

Un român.

G l u m e.

A. Ce? Ai isprăvit novela?

B. Da.

A. Și ce sfârșit are, vesel sau trist?

B. Trist — -- redactorul mi-a retrimis manuscrisul.

Judecătorul: Fost-ai pedepsit vreodată?

Acusatul: Numai o dată — în clasa primă gimnazială, când a trebuit să stau pe genunchi, pentru că am concentrat razele soarelui cu lupa — pe nasul profesorului.

Cronica săptămînei.

Dela noi.

„Astra“ își va ținea adunarea generală la 30 august a. c. în Mediaș. Cine vrea să ție parte, are să înștiințeze pe dl Dion. Roman acolo înainte de 28. aug. n.

Hymen. Domnul Aurel Vladuț învățător s'a logodit cu dșoara Elisaveta Rotariu din Proștea.

Reforma doctoratului în drept. Cât mai curând se va introduce o reformă în doctoratul iuridic cu privire la *tesa* de doctorat. Până acum *tesa* de doctorat se înainta în scris și era o condiție premergătoare promovării. De acuma înainte candidații au să-și tipărească

tesa în câte 100 esemplare și așa tipărită să o trimită la decanat care apoi va trimite-o tuturor academiilor din țară.

*

Scumpirea pâinei. „Tribuna poporului“ scrie că la Arad, o pâine ce mai nainte costa 40—50 cr, acum e cu 1 fl. Bucatele încă au un preț mare de tot, cu toate acestea însă cine numai poate să se ferească de a vinde acum bucatele la jidani cari în ruptul capului cumpără bucate cari apoi peste 3—4 luni, le vind cu preț întreit !

*

Inlesnire la telegrafieri. De acum înainte se pot preda telegrame și la poște unde nu este oficiu telegrafic. Direcțiunea pune publicului la îndemână „carte pentru telegrame“, închise, tocmai că cartele postale închise. Va costa una 31 cr (cât azi o telegramă.) Să află la toate poștele. Scrii pe ele și poșta la cea d'ântăi plecare le duce la locul unde e telegraf mai aproape, care apoi le telegrafează unde sunt adresate. Zece cuvinte pot fi scrise în telegramă, iar de or fi mai multe, se plătește încă 3 cr de cuvânt.

*

Avis. În atențiunea p. t. părinți: La școala civilă de fete a Asociațiunii din Sibiu, înscrierile pro 1897/8 se fac din 1—6 Septembrie 1897 st. n. Examenle de emendare se țin în 3, cele de primire în 4 Septembrie c. n. Prelegerile se încep în 6 Septembrie c. n.

Didactrul e fixat cu 2 fl. pe lună. Taxa internatului e 200 fl. pe an.

Pentru elevele cursului complementar taxele sunt aceleași.

Însinuările se fac la direcțiunea școlii.

*

Atragem atențiunea cititorilor nostri la ziarul nostru „Tribuna“ în care dela Nr 170, s'a început publicarea unor articli foarte interesanți sub titlul „Iancu și Nemții“ (adecă Austriaci) de Iosif Sterca Șuluț.

*

Știri mărunte. În *Bichiș-Ciaba* la un domeniu, un câne turbat a mușcat câteva vite și o mulțime de câni și pisici, cari toate au fost apoi împușcate. Lângă *Zimony* a fost scos din Dunăre cadavruul unui negustor de porci ungar Kovács Márton pe care l-au fost je uit și ucis niște bandiți sârbi. În *Bistrița* cu ocaziunea exercițiilor de arme din săptămâna trecută, între reg-tul 25 al armatei comune și a trupeii de honvezi între cești din u.mă unii au rănit greu 6 ficioiri din armata comună, pușcând asupra lor cu gloanțe. *Dundrea* a început să scadă pe toată valea, scă, ênd de groază pe locuitorii amenințați. Pagubele pricinuite de esundările Dunărei se urcă la multe milioane.

S'au oprit *Alldeutsche Blätter* și *Deutsches Volksblatt*.

*

Necrolog. *Elena Popovici n. Pincu* a repausat la 11 aug. n. a. c. în Alibunar.

Sabina Truța n. Spinu, a repausat în Coșna, la 6. aug. n. a. c. în etate de 19 ani.

Vasilie Gămulea a repausat în Sibiu la 2/15 aug. a. c. în etate de 74 ani.

Emerenția Vereș născ. Ilieș a repausat în Orman, la 27 Iuliu v. a. c. în etate de 23 ani.

În vezi amintirea lor !

Din România.

Regele Carol și Regina au plecat la Ragatz, o baie din Svițera. Mai nainte au primit visiță după obiceiul

vechiu, noului comandant suprem al Ardealului, Probst cu mai mulți oficeri austriaci din Sibiu, cari cu toții au fost primiți foarte bine.

Impăratul german care pela mijlocul lunii Sept. va lua parte la manevrele împărărești dela Totis, se zice ca va veni de acolo la București. Știrea s'a desmințit mai târziu.

Al 18-lea congres al studenților români se va ținea 4 sept. v. la Tîrgu-Jiu.

La 9 aug n. a murit la Iași Stefan Virgolică, profesor de limbile neo-latine la universitatea de acolo. S'a născut 1843, a studiat în Paris și Madrid și a scris mult mai ales cărți de școală foarte bune, pentru cari s'a numit membru al Academiei și a căpătat medalia Benemerenti I.

Din străinătate.

Anul viitor vor fi 50 de ani decând Impăratul nostru s'a suit la tron. În Austria se pregătesc sărbători mari, între altele și o espozitie. Germanii au voit s'o țină la Salzburg și când Badeni nu li-a permis-o, ci a hotărît să se țină la Viena, s'au retras cu totul că să se vadă ce poate Austria fără de dênșii: Bere de Pilsen și sticlării cehe sunt ceva, dar pentru o espozitie cam puțin.

De altfel ei nu se mulțumesc cu astă obstrucție nouă, ci se sfătuiesc ce condiții îi vor pune lui Badeni care tot încă se nisuieste a-i împăca la o conferență unde au să ieie parte și Cehii. Pe noi ne interesează mai mult că sunt gata a se împăca cu Cehi, dacă limba cehă va fi răstrînsă pe pământul locuit de Cehi și dacă se va da acelaș drept și nemaghiarilor din Ungaria. Alfel pactul nu se va reînoi.

Acuma Badeni i-a pofit pe Germani și Cehi ca să-și aleagă amândoi câte șesc bărbați de încredere pentru a încerca o înțelegere. Scopul însă nu se va ajunge căci la ziua împăratului, Cehii din Pilsen s'au strîns cu sutele, s'au înarmat cum au putut, au bătut pe Germanii singuratici cari le au venit în cale, și au spart fereștile casinei, reuniunei de gimnastică și școlii germane. Și acești oameni se plâng că Germanii le maiorisează minoritațile, au cerut grabnic ajutor, ce Badeni li-a și promis.

*

Ducele Henric al Orleans a călătorit prin Abesinia și a scris în „Figaro“ că oficerii italieni au fost neîntrețuți—la fugă. De aceea l-au provocat și la 15. aug. n. aproape de Paris s'a bătut cu contele de Turin, nepotul regelui Umberto care l-a rănit la umăr și la burtă destul de greu.

După aceasta amândoi s'au împăcat, dar prăpastia între ambele popoare prin asta s'a mărit atâta încât în curênd nu se va putea umplea.

*

În Brüssel s'a ținut la 8 aug. n. și zilele următoare conferența interparlamentară de pace care a fost cercetată din toate țările constituționale. Tinerimea română de acolo s'a folosit de prilej și a predat tuturor memb-

rilor un „Protest“. Pázmándy scrie în Magyarország că a apărut „cu succes“ nevinovăția bîrfită, dar el însuș-adaogă că a fost lucru greu, căci tare l-au strîmătorat din cauza alegerilor parlamentare din Ungaria, la ce a mai sosit știrea că dr Raț și ceilalți conducători români tocmai la 8. aug. nou au fost trimiși de nou în temnița.

— Acum să vedem ce vor isprăvi la congresul de pace ce se ține în curînd la Hamburg.

*

Dela 23—26 aug. n. presidentul Faure va fi oaspele țarului. Vor merge și cu el ministri și generali, deci va fi vorbă despre politică.

*

Vězînd că pacea între Grecia și Turcia la urma urmelor se va putea restabili numai prin o conferența a puterilor, adunarea generală jidanilor va aduce la tapet și poziția celor din semînța lui Avram din România, și va face totul pentru a li căștiga drepturi egale.

Să fie deci Românii cu băgare de samă!

Bibliografie.

A apărut „Protocolul“ despre ședințele Sinodului eparchial din diecesa gr. or. română a Aradului, ținute în anul 1897. Tiparul tipografiei Diecesane.

Tot acolo: ABC Carte de cetire pentru elevii clasei 1 de Iosif Moldovanu Nic Stefu, Nic. Boșcaiu, Iul. Groșforeanu. Petru Vancu, învățatori.

Cărticica care cuprinde și desemnuri ușoare, ne pare foarte potrivită, fiind mate ia bine împărțită și tipărită cu litere aproape cu totul nouă, deci foarte cetete.

Prețul fiind numai de 20 cr, o recomandăm dlor învățetori.

A. apărut o broșurică cu titlul *Madona de Lourdes sau: Cine are drept?* Pentru apărarea cultului Madonei de Lourdes și în genere a Maicei S. Preacurate. Scrisă de Dr Ioan Ackerl tradusă pe românește de Petru Cupcea. Iaurin, tipografia diecesana 1897.

Prețul broșurei 6 cr. și se poate procura dela tipografia sus pomenită pentru 9 cr. cu porto.

Asupra cuprinsului acestei broșuri vom reveni de altădată, lipsindu-ne acuma spațiul,

Foaia pedagogică, Nr. 15 1897. Apare la 1-a și 15-a a fiecărei luni; abonamentul 3 fl anual, 1 fl. 50 cr. pe 1/2 au

Cuprinsul Nr. 15: Despre biblioteci, de Simeon Popescu — Modele de lecțiuni: Vestitorii primăverei, poezie de G. Coșbuc. de Dr. P. Span. — Proiect de regulament pentru biblioteci, de Simeon Popescu Informațiuni. Felurimi.

„Foaia pentru toți.“ Nr. 32. Cuprins: Foarte important (cătră abonați.) Scriitorii și artiștii nostri. (Lucreția Rudow-Suciu, I. Alpăr). Balada păstorului, de Haralamb G. Lecca. (poezie.) Convorbiri săptămânale (despre curtenire). Apel la abonați. Regele și țeranul. Odinioară. de Delavrancea (urmare și sfîrșit). Iubire, (poezie) de Florian I. Becescu. Diana cu Căprioara (ilustrațiune). Casa cu Nr. 10. de Al. A Macedonsky. Intermezzo (poezie din Heine, de A. Vojan. Spicul de grâu și scaiul (parabolă). Vrăjitorul alb. Roman frances, de Emil Richebourg, (u.mare.) Snoave, de Stiva și I. R. Ion. — Călugărul (poezie) de Traian Demetrescu. Inchisorile Chineze. — Glume. — Romanul unui Călugăr, roman frances de de Iean Rameau (urmare). tradus de I. S. Spartali. — Partea științifică (praful) de Henri de Pavrille. — Omul cu dreptate, de Nigrim. — Drep-tunghiu de Rhom. Poșta redacției.

Abonamentul la „Foaia pentru toți“, pentru Ungaria la an. 5 fl. Administrația Foaiei: Pasagiul Român 12. București.

M u s i c a .

„10 cãntãri poporale romãnești“ culese și aranjate pentru pian de V. Șorban.

Aceste piese musicale nu numai cã sunt drãguțe de tot dar sunt și aranjate cu sentiment artistic adevãrat. Sunt ușoare, recomandabileși pentru copitele (frumos concert o fi al copi-telor! nota corectorului) noastre. Sunt melodii curat romãnești.

Dacã dl Șorban va continua mereu a surprinde publicul romãnesc cu compozițiile Dsale, pe cari pãnã acuma numai cei mai intimi pretonii Dsale aveau fericirea de-a le auzi — atunci noi românii, cu bucurie von putea sã ne mândrim cu încă un talent musical deosebit, un nou compositor *român*, prelungã genialul compositor al nostru Ioan Vidu.

Ediția se presentã în o formã elegantã și pianistele noastre cu mândrie pot sã vadã între notele lor aceastã nouã piesã romãnã. Prețul nu se știe.

L i s t a

On Doamne și Domni cari au binevoit a ne încuraja și sprjini plãtind abonamentul.

Pe un an.

Elena Medean, Sebeș, — Mãrioara Florescu, Dubești, — Ilie Balta Șiria.

Pe 1/2 an.

Elena Horvãth, Ion Pap Oradea mare, — George Purca-riu, Arad, — Ecaterina Pope-cu, Mãrkoveț. Lucreția Mureșian Beinș.

Deslegarea ghiciturei din Nr. 16 e urmãtoarea: R. Gol, Romãn, Romãnia, Banat, Mir, A.

Bine au deslegat-o doamnele și domnișoarele: Elena Medean din Se iș, Sabina Opra din Visag, Elena Horvãth din Oradea mare, Mãrioara C. m. Popovici din Ciaba. Maria Florescu din Dubești, Mãrioara Petruț din Șepreuș și Netta Calciunar din Orsova, Ieremia Tahisș din S. Georgiul r.

Domni: Iosif Liuba din Mãidan și Emilian Micu din Ohaba S.

Deslegarea ghiciturei din Nr. 15 ne-a mai sosit ulterior dela: Dșoara Sylvia Paleu din Biserica Albã, Mãrioare Florescu din Dubești și dl. Simeon Leucuța din Chișlaca

Premiul pentru deslegarea ghiciturei din Nr. 16 l-a căștigat dna Sabina Opra din Visag. Dsa binevoiascã a ne avisa prin o cartã postalã care Nr. din „Bibl. pentru toți“ dorește sã-i espedãm.

P o ș t a r e d a c ț i e i .

Cãtrã cetitorii nostri. Facem cunoscut o. nostri cetitori cã dorind cineva ași căștiga ceva informațiuni, în ori ce chestie care poate dlor nu li este cu putință a o avea (în deosebi la sate) cu plãcere vom respunde la eventuale întrebãri dacã acelea sunt de folos și poate de interes urgent pentru d-lor. La întrebãri mici putem respunde pe scurt în poșta redacției, la acele însă cari sã pot rezolva numai prin scrisoare, — lângã scrisoarea dlor sã sã mai adaoge o marcã de 5 cr. ca sã putem respunde și noi în scris.

Dșoarei M. B. în B. Comloș. Celea de sus nu sunt scrise pentru Dvoastre cãci Dv. vã putem respunde și în poșta redacției la întrebarea ultimã. Cãt de îngrabã vã respundem!

Dnei E. M. în Sebeș. Am primit. Vã mulțumim cã voiți a spori numãrul st. noastre deslegatoare. asemenea pentru abo-nament!

Ghicitura de șah.

De Tarquinius.

			su-	trist	gher.	să			
			Și	o	fle-	și			
		din	tu-mi	stin-	la-	ra-	re-		
ba-	Co-*	ca	me-	ne,	ri-	se-	ță	ză	du-
bol-	cu	al-	inī.	și	le:	pu-	tea	ninī	tră-
chiī	stri	pi-	se-	lor	tăi	tă'n	iu-	vīa-	noap-
lă,	ta	o-	marī	stră-	tu	o	în	i-	bi-
		ni-	cer,	ca-	ni-	chiī	to,		
			ri-	o-	lui	pet			
			nu-	mih-	lor	din			

Să desleagă după săritura calului. Termin peste 3 săptămâni. Să va sorti o carte.

„Biblioteca pentru toți“.

Au apărut până acum și se pot căpeta la administrația noastră cu 16 cr. volumul:

- Nr. 1. Andersen, *Povești alese.*
 „ 2. S. Fl. Marian, *Păsările noastre*
 „ 3. Mihail Zamfirescu, *Cântece și plângeri.*
 „ 4-5. Herbert Spencer, *Despre educație.*
 „ 6. A. Vlăhuta, *Icoane țerse.*
 „ 7. Carmen Sylva, *De prin veacuri, I.*
 „ 8. Michelet, *România, Roma, Piza, etc.*
 „ 9. Leo Bachelin, *Castelul Peleş.*
 „ 10. T. Maiorescu, *Novele și Schițe.*
 „ 11. André Theuriot, *Din tinerețe, etc. romane.*
 „ 12. M. Demetrescu, *Novele.*
 „ 13. Duiliu Zamfirescu, *Novele, romane.*
 „ 14. Wilkins, *Anticătatea romană.*
 „ 15. Gr. M. Alexandrescu, *Proză și poezii.*
 „ 16. Anton Pann, *Povestea vorbii, I.*
 „ 17. Doamna Colomb, *Istorie.*
 „ 18. Dumitru Teleor, *Schițe umoristice.*
 „ 19. Alfred de Musset, *La ce visează fetele.*
 „ 20. Bolintineanu D., *Legende istorice.*
 „ 21. Genevraye, *Ombra, roman.*
 „ 22. Maistre Xavier, *Călătoria împreg. odăii mele.*
 „ 23-24. Popov-Bănăneanu, *Din viața meseriașilor.*
 „ 25. Anton Pann, *Povestea vorbii, II*
 „ 26. *Biografiile oamenilor celebri.*
 „ 27. Mahaffy, *Anticătatea greacă.*
 „ 28-33. Creangă, *Opere complete.*
 „ 34. Ionescu-Gion, *Istorie*
 „ 35. Dumitru Stăncescu, *La gura sobei.*
 „ 36. *Povești de Crăciun*
 „ 37. Radu D. Rosetti, *Proză și epigrame.*
 „ 38. Goethe, *Werther, roman.*
 „ 39. Anton Pann, *Povestea vorbii, III. (ultim).*
 „ 40. Carmen Sylva, *De prin veacuri, II. (ultim).*
 „ 41. Huxley, *Noțiuni asupra științelor.*
 „ 42. Depărățeanu, *Doruri și amoruri, I.*
 „ 43-44. Adamescu, *Modele de discursuri române.*
 „ 45. Depărățeanu, *Doruri și amoruri II (ultim).*
 „ 46. Dr. Urechidă, *Dusmanii nostri.*
 „ 47. M. Zamfirescu, *Cântece și plângeri, II (ultim).*
 „ 48-49. Adamescu, *Modele de discursuri străine.*
 „ 50. Pecaut și Baude, *Convorbiri despre artă, I.*
 „ 51. A. Vlăhuta, *Din goana vieții, I.*
 „ 52. Francois Coppée, *Prietene, roman.*
 „ 53. Wildenbruch, *Doi Trandafiri.*
 „ 54. Bourde, *Patriotul*
 „ 55. Radu D. Rosetti, *Din inimă*
 „ 56. Pecaut și Baude, *Convorbiri despre artă, II (ultim).*
 „ 57. A. Vlăhuta, *Din goana vieții, II.*
 „ 58. Caragiale, *Schițe ușoare.*
 „ 59. A. Vlăhuta, *Din goana vieții, III (ultim).*
 „ 60. Abatele Prévost, *Manon Lescaut, roman I.*
 „ 61. D. R. Rosetti (Max.) *Trotoarul Bucureștiului.*
 „ 62. Tenmyson, *Enoch Arden, poemă.*
 „ 63. D. C. Ollanescu (Ascanio), *Satire.*
 „ 64. Costin, *Spre primăvară.*
 „ 65-66. Prévost, *Manon Lescaut, v. II, și III. (ultim).*
 „ 67-69. *Munivile universității, vol I, II, și III.*
 „ 70. P. Dulfu, *Legenda Țiganilor.*
 „ 71. Const. Stăncescu, *Ce este frumseța.*
 „ 72. Buzoianu, *Egiptul.*
 „ 73-74. A. Vlăhuta, *Dan, partea I.*
 „ 75. A. Sihleanu, *Armonii Intime.*
 „ 76-77. A. Vlăhuta, *Dan, partea II, și ultima.*
 „ 78. Augier & Sandeau, *Ginerile lui Poirier comedie.*
 „ 79. A. Pann, *Nastratin Hogea.*
 „ 80-81. Filimon, *Ciocoi vechi și noi, rom.*
 „ 85. Adamescu, *Biografiile scriitorilor români*
 „ 86. Putlitz, *Ce povesteste pădurea, romane.*
 „ 87. G. T. Buzoianu, *Berberii-Hesperidele (geografie).*
 „ 88-89. Dumas (Al. fiul), *Denisa teatrului.*
 „ 90. H. G. Lecca, *Poeme*
 „ 91. Gastineau, *Geniile științei și industriei, (biografii).*
 „ 92. Radu D. Rosetti, *Sincere, (poezii).*
 „ 93-94. A. Pann, *Povestea lui Moș Albu.*
 „ 95. G. T. Buzoianu, *Cartagena-Cyrena (geografie).*
 „ 96-97. B. de St. Pierre, *Paul și Virginia, (roman).*
 „ 98. Stavri, *De demult, (poezii).*
 „ 99. Petöfi, *Apostol, (poemă).*
 „ 100. Andersen, *Carte de chipuri fără chipuri, povesti.*
 „ 101-110. Urechidă, *Dicționar frances-roman*
 „ 111. Th. M. Stoencescu *Poezii.*
 „ 112-113. Morand, *Introducere la studiul științelor fizice.*
 „ 114. Seneca, *Linistea sufletescă.*
 „ 115. Dumitru Teleor, *Alte schițe umoristice.*
 „ 116-117. A. Vlăhuta, *Iubire, poezii.*
 „ 118. V. Pop, *Fleacuri, (amintiri duiouase, schițe și romane).*
 „ 119. Carmen Sylva, *Robia Peleşului, traducere de Elena Radu Rosetti*